

Barn og unges mediebruk - en arena for læring?

- Hvordan kan skolen anvende blogg for å motivere elevene til å bli gode skrivere?

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
Forord.....	2
Barn og unges mediebruk - en arena for læring?	3
<i>Det sosiale mediet blogg</i>	<i>3</i>
<i>Blogg i skolen</i>	<i>4</i>
<i>Hvordan kan blogg anvendes i skolen?</i>	<i>4</i>
<i>Blogging for læring og motivasjon.....</i>	<i>5</i>
<i>Nettvett</i>	<i>6</i>
<i>De yngste elevene</i>	<i>6</i>
<i>Bør blogg anvendes i skolen?</i>	<i>6</i>
<i>Sosiale medier i skolen</i>	<i>7</i>
Litteraturliste	8

Forord

Hovedoppgaven innenfor sosiale medier har hatt som hovedfokus å finne ut om barn og unges mediebruk kan være en arena for læring. Jeg har i artikkelen tatt for meg på hvilken måte en kan nyttiggjøre seg av sosiale medier i en pedagogisk setting. Arbeidet med hovedoppgaven har vært spennende og nyttig, og jeg synes det har vært interessant å se på hvordan en kan nyttiggjøre seg av sosiale medier, som er en stor del av elevenes hverdag. I utarbeidelsen av tema og problemstilling har jeg brukt pensum. Jeg har tatt for meg noe av det jeg synes var mest interessant å lese om, og som jeg synes flere av bøkene skrev godt om. Temaet jeg endte opp med ble derfor blogging for læring. Problemstillingen jeg til slutt kom frem til ble derfor: «Hvordan kan skolen anvende blogg for å motivere elevene til å bli gode skrivere?». Jeg synes det har vært veldig nyttig å se på hvordan skolen kan anvende blogg, og jeg ser for meg at dette er et verktøy jeg ønsker å jevnlig bruke i undervisning når jeg skal ut i jobb.

På skolen gikk vi fire medstudenter sammen, snakket åpent om hva en kunne skrive om og drøftet ulike problemstillinger. Samarbeidet har etter det foregått i gruppechat på Messenger, der gruppa på fire etter hvert ble delt i to. Vi gikk sammen to og to fordi vi tenkte at dette ble enklere med tanke på tilbakemelding. Jeg har samarbeidet med Mina, og vi har sendt ulike problemstillinger til hverandre som vi har diskutert. Vi satt en frist for når vi skulle sende hverandre et utkast av artikkelen. Da artikkelen var sendt til hverandre ga hverandre gode tilbakemeldinger, reflekterende spørsmål og forslag til hvordan en kunne gjøre teksten enda bedre. Samarbeidet har fungert godt, og vi har hatt gode og kritiske samtaler om tekstene våre.

Barn og unges mediebruk - en arena for læring?

De fleste skoler i dag forbyr bruk av sosiale medier i skoletiden til tross for at det er en stor del av elevenes hverdag, og skoler bygger i stedet ofte opp skolehverdagen rundt to tradisjonelle formidlingsteknologier. Den ene er lærerens formidling gjennom undervisnings- og veiledningspraksis, og den andre er gjennom lærebøker, bøker, arbeidshefter, kladdebøker og lignende. Det har dermed vært begrensende læringsteknologier for elevene, og skolen har også liten erfaring i å bruke den nye infrastrukturen for sosial samhandling, for kommunikasjon og læring som finner sted uten om den formelle opplæringen som skolen er representant for (Krokan, 2012). Digitale ferdigheter er en av fem grunnleggende ferdigheter utarbeidet fra Utdanningsdirektoratet, og omtales som en viktig del av den faglige kompetansen, og et nødvendig redskap for læring og faglig forståelse. De er også viktige for utviklingen av elevenes identitet og sosiale relasjoner, og for å kunne delta i utdanning, arbeid og samfunnsliv (Utdanningsdirektoratet). Fagfornyelsen legger vekt på at elevene skal rustes til å være gode medborgere, og digitale ferdigheter er dermed svært sentralt etter som sosiale medier tar større og større plass i samfunnet vårt. I denne artikkelen vil jeg derfor drøfte hvordan skolen kan bryte med det tradisjonelle og anvende sosiale medier fremfor den vanlige kladdeboken, og jeg har med det utarbeidet denne problemstillingen: *Hvordan kan skolen anvende blogg for å motivere elevene til å bli gode skrivere?*

Det sosiale mediet blogg

Blogg er forkortet fra «web-log» og fenomenet vokste frem i 1990-årene. Fenomenet falt sammen med webpubliseringsverktøy som la til rette for publisering av innhold av ikke-tekniske brukere, der alle med nettilgang kunne produsere, publisere og dele innhold (Breivik, 2015). Det er en nettside der forfatteren selv kan publisere det en ønsker i form av skrift, bilder og video. Blogg er et enkelt publiseringssystem som legger til rette for formidling av både nye og gamle sjangre, som dagbok, ytringer, åpne brev og så videre (Hannemyr, G., Liestøl, G., Lüders, M. & Rasmussen, T, 2015). Av noen er blogging sett på som en ny åpenhet og deling av informasjon, som er gått fra et lukket univers til et fritt og åpent, uredigert univers. Blogg er for alle, og det er ulike sjangere av blogger. Mange forbinder blogger med «rosabloggere», der tenåringer deler av sine daglige liv, utseende og mote. Det finnes også blant annet politiske blogger, blogger av profesjonelle journalister,

forskere eller virksomheter, og utdanningsblogger (Breivik, 2015). Profesjonell blogging påvirker og har en viss makt i samfunnet. Blogg er en del av samlebetegnelsen influenser innenfor sosiale medier. «Influenser» betegner de som driver med og ytrer seg gjennom sosiale medier. Ordet er engelsk og kommer fra «influencer», som betyr «påvirker».

Internettbruken har gått fra å være konsument til produsent, og det er ikke lenger et klart skille mellom avsender og publikum i sosiale medier. Blogg er et interaktivt medium, der også leserne kan bidra og kommentere. Kommentarene er gjerne ris eller ros, andre synsvinkler eller meninger, eller tilføyende informasjon og kunnskap. I økende grad blir blogging en måte å vise sin kompetanse på (Aalen, 2015).

Blogg i skolen

Ved å anvende blogg i undervisningen blir skillet mellom skole og omverden mindre, og en får verden inn i klasserommet (Haavik, 2012). En blogg er et åpent medium der andre kan lese hva en skriver, og dette har side fordeler og ulemper. En ulempe kan være at mange blir forsiktige med hva de skriver, og ikke ønsker å stå frem med hva en har skrevet. Fordelen kan være motivasjonen for å skrive bra fordi andre ser hva en skriver, slik at dette er en balanse læreren er nødt til å veie mot hverandre. Krokan trekker frem Liv Marie Schou som har anvendt sosiale medier i norskfaget. Schou ser at ved å utnytte et medium som elevene har interesse for, opplevde hun at elevene var svært interesserte og opplevde mestring rundt skriveoppgaven, selv de elevene som så på seg selv som svake skrivere (Krokan, 2012). Blogging kan med det gjøre elevene komfortable med å produsere og dele informasjon og kunnskap på internett offentlig, og gjøre dem mer bevisste på hva de skriver enn når innholdet kun skal leses av læreren (Aalen, 2015).

Hvordan kan blogg anvendes i skolen?

Sammen med lærer kan elevene opprette blogg på ulike plattformer, for eksempel Blogger, Wordpress eller Tumblr. Når dette gjøres kommer elevene også innom personvern som det er nyttig og viktig å ha kjennskap til. Man oppfatter ofte tjenester som trygge å bruke fordi flesteparten bruker mediet, og går rett til knappen der en godkjenner personvernopplysningene uten å faktisk vite hva brukervilkårene er. Dette kan gjøre elevene

mer bevisste rundt hvor åpent og stort internettet er, og med det skape en bevissthet og diskusjon rundt personvern og brukervilkår, som kan føre til at elevene blir kritiske tenkere (Hannemyr et al., 2015). Det er ikke bare elevene som kan opprette en blogg. Læreren kan gjerne opprette en instruktørblogg som kan brukes til å dele informasjon med elevene. Blogger kan være verdifulle e-læringsverktøy for elevene, der det kan gis ressurser og instruksjonsmateriale, men også for å bedre språk- og skriveferdighetene (Breivik, 2015).

Blogging for læring og motivasjon

Sosiale medier skaper og formidler nye typer læreprosesser og ressurser, der en har tilgang til nye måter å samarbeide på (Krokan, 2012). I problemstillingen min tar jeg opp motivasjon for å bli gode skrivere, og samarbeid kan nettopp føre til motivasjon. Ved hjelp av en blogg kan elevene kommentere hverandres tekster, og gi dem tilbakemelding og veiledning på hva som kunne ha vært bedre og hva som var bra. Dette kan medføre at elevene deler sin kunnskap, som gjør at ulike synspunkter kan komme frem og elevene kan øke sin kunnskap og refleksjon. Læreren har også tilgang til å se hva elevene har publisert på bloggen sin og kan også veilede i kommentarfeltet. Elevene utarbeider da et produkt med veiledning av både medelever og lærer. Å ha en åpen blogg der medelever kan veilede, kan ses på som en ny åpenhet og deling av informasjon, som igjen kan styrke elevenes digitale kompetanse (Aalen, 2015).

Blogging for læring fremmer ikke bare digital kompetanse blant elevene. Breivik nevner flere fordeler ved blogg, der elevene lærer seg å publisere og dele informasjon og kunnskap på en profesjonell måte. De lærer seg nye måter å ta i bruk digitale medier som kan føre til læring, og å anvende blogg som en arena for læring (Breivik, 2015). Digitale ferdigheter som grunnleggende ferdighet gjør det svært relevant å ta i bruk blogg som verktøy i undervisningen. Kunnskapsløftet trekker frem følgende ferdighetsområder innenfor digitale ferdigheter: bruke og forstå, inne og behandle, produsere og bearbeide, kommunisere og samhandle, og utøve digital dømmekraft (Utdanningsdirektoratet, 2016). Ved hjelp av blogg får elevene utviklet digitale ferdigheter ved å bruke en digital ressurs.

Nettvett

Elevene skal rustes til å bli gode e-borgere, der de skal være med i samfunnsutviklingen og delta i informasjonssamfunnet. Sammen med dette er det også viktig at elevene har god digital kompetanse, og får en god innføring i nettvett. Internett og sosiale medier er positive og viktige deler av barn og unges hverdag, men likevel foregår det mobbing og seksuelle overgrep mot barn. Det er dermed viktig å gi elevene en god innføring i nettvett, slik at en kan forebygge og hjelpe barn til en trygg og god hverdag (Redd Barna, 2020). I arbeidet med blogg i skolen er det også svært viktig å ha en gjennomgang med elevene, slik at alle kan anvende ressursen på en trygg og god måte.

De yngste elevene

Mange lærere føler seg utrygge på å arbeide med digitale medier med de yngste elevene. En måte å løse dette på kan være gjennom å bruke veggaviser som henges opp i klasserommet der elevene får se hverandres arbeid, men som ikke publiseres på internett. Dette kan være en god motivasjon for elevenes skrivetrening i seg selv, og her kan elevene bruke både skriveverktøy på PC og kreativitet for hånd. Læreren vil da ha en viss kontroll når det gjelder innhold og opplæring, og det vil også være en god anledning til å ta opp ulike problemstillinger med elevene. Forutsetningen for at dette vil fungere er naturligvis at læreren har kunnskap og erfaring ved bruk av dette mediet (Breivik, 2015).

Bør blogg anvendes i skolen?

Gjennom denne artikkelen har jeg forsøkt å sette lys på hvordan blogging kan motivere elevene til å bli gode skrivere, og hvorfor vi bør tørre å gå bort fra den tradisjonelle undervisningen og ta i bruk sosiale medier. Etter å ha lest teori ser jeg en stor verdi av å ta i bruk sosiale medier i undervisningen for å motivere elevene og fange deres interesser. Bloggen kan gjerne tas i bruk i alle fag, og også som et tverrfaglig prosjekt. Blogg er et godt verktøy som lar elevene lære seg å publisere tekster i det offentlige rom, der de lærer å være kritiske til hva som publiseres, og kan få gode tilbakemeldinger fra medelever som kan føre til ny kunnskap og nye refleksjoner.

Sosiale medier i skolen

Sosiale medier forbys totalt på mange skoler, men jeg vil heller påstå at det er bedre å tillate sosiale medier innenfor visse rammer. Det er lett å forby det som er ukjent, der elevene kan komme inn på nettsider de ikke skal inn på, men det er en tid for alt. En kan ikke forby alt som *kan* være farlig eller ubehagelig. Vi lar for eksempel barna gå alene til skolen til tross for at de *kan* bli påkjørt. Løsningen vil dermed være at vi voksne selv er til stede på sosiale medier, og har god digital kompetanse slik at vi kan lære opp elevene våre til å bli gode e-borgere (Breivik, 2015).

Sosiale medier kan ha stor nytteeffekt når det blir brukt riktig, og digitale medier vil nå være et medium som de fleste har tilgjengelig. Det vil derimot være et skille mellom dem som kan bruke og kommunisere på disse arenaene, og de som ikke kan det (Breivik, 2015). Det er dermed svært viktig å anvende digitale medier i undervisningen, slik at dette skillet kan utjevnes.

Jeg vil avslutte med dette sitatet av June M. Breivik som argumenterer svært godt om hvorfor sosiale medier bør være en del av elevenes skolehverdag:

Å stenge internett, forby nettsider og kaste ut mobiltelefoner kan synes som en god strategi i øyeblikket. Men hvilke langtidseffekter har det å utelukke disse mediene? Dersom elevene ikke lærer god bruk og gode strategier i skolen, hvor skal de da lære det? Dersom de ikke lærer det i skolen, hvilke konsekvenser vil dette få for dem senere? (Breivik, 2015, s. 162).

Litteraturliste

Aalen, I. (2015). *Sosiale medier* (1. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Breivik, J. M. (2015). *Læring i en digital tid* (1. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Haavik, B. I. H. (2012). Bruk av blogg i undervisning. Hentet fra:

https://www2.utdanningsforbundet.no/upload/Tidsskrifter/Bedre%20Skole/BS_nr_1_11/BS_1-12/UTD-BedreSkole-0112-WEB_Haavik.pdf

Hannemyr, G., Liestøl, G., Lüders, M. & Rasmussen, T. (2015). *Digitale medier* (3.utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

Krokan, A. (2012). *Smart læring* (1.utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Redd Barna. Nettvett – barn og digitale medier. Hentet fra:

<https://www.reddbarna.no/vaart-arbeid/barn-i-norge/nettvett>

Utdanningsdirektoratet. Grunnleggende ferdigheter. Hentet fra: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/grunnleggende-ferdigheter/>

Utdanningsdirektoratet (2016). Digitale ferdigheter som grunnleggende ferdighet. Hentet fra: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/grunnleggende-ferdigheter/digitale-ferdigheter-rammeverk/>